МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра театрознавства та акторської майстерності

Затверджено
на засіданні кафедри театрознавства та
акторської майстерності
факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28.08.2025 р.)

Гарант ОПП «Акторське мистецтво
драматичного театру і кіно»
Декан факультету
доц. Мирослава ЦИГАНИК
_____

СИЛАБУС / SYLABUS

з навчальної дисципліни
«ФІЛОСОФІЯ ТЕАТРУ»,
що викладається в межах
ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва,
спеціалізацією В6.01 Сценічне мистецтво
галуззю знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

Львів – 2025 р.

Назва навчальної дисципліни	Філософія театру
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра театрознавства та акторської майстерності
Галузь знань, шифр та назва освітньої програми	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» В6 Перформативні мистецтва В6.01 Сценічне мистецтво ОПП Акторське мистецтво драматичного театру і кіно
Викладачі курсу	Роса-Лаврентій Софія доцентка кафедри театрознавства та акторської майстерності
Контактна інформація викладачів	Sofiya.Rosa-Lavrentiy@lnu.edu.ua i_asoris@yahoo.com.
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка о 16.30 – 17.50 год. (вул. Валова, 18, ауд. 12) Також можливі он-лайн консультації. Для цього слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка навчальної дисципліни	https://kultart.lnu.edu.ua/course/filosofiia-teatru
Інформація про дисципліну	Дисципліна “Філософія театру” є вибірковою зі спеціальності В6 Перформативні мистецтва, спеціалізації В6.01 Сценічне мистецтво, ОПП Акторське мистецтво драматичного театру та кіно для першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти денної форми навчання, яка викладається в обсязі 120 годин, 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) на ІІ курсі, у 4 семестрі.
Семестровий (підсумковий) контроль	Залік в кінці семестру
Коротка анотація дисципліни	Курс “Філософія театру” присвячений дослідженню театру як особливого простору філософського мислення та художньої репрезентації. Студенти вивчатимуть, як театр відображає ключові філософські ідеї та як філософія допомагає розкрити глибші смисли театральних творів. Курс охоплює широкий спектр філософських підходів, зокрема від мімесису та катарсису античності до сучасних теорій постгуманізму, екзистенціалізму та феноменології. Особлива увага приділяється тому, як театр взаємодіє з політикою, суспільством та технологіями, формуючи простір для критичного осмислення світу.
Мета та цілі дисципліни	Розширити погляд, збагатити підходи та методологію у дослідженнях театрального мистецтва. Показати широту взаємовпливів та взаємозв’язків театрального мистецтвата історії людства та філософської думки.
Ключові слова	Театр, драма, театральний процес, філософія театру, катарсис, мімесис, феноменологія, суспільство, театральна культура.
Формат дисципліни	очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Тривалість навчальної дисципліни	120 год.
Обсяг навчальної дисципліни	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 88 годин самостійної роботи

Очікувані результати навчання	Після вивчення навчальної дисципліни **здобувачі вищої освіти повинні** **а) знати:** - Основні філософські концепції, пов'язані з театром, зокрема мімесис, катарсис, деконструкція, екзистенціалізм та постгуманізм. - Як театр відображає та осмислює філософські проблеми людського буття, моралі, політики та ідентичності. - Історичний розвиток філософії театру, від античної думки до сучасних підходів. - Роль театру в політичній та ідеологічній боротьбі. **б) вміти:** - Аналізувати театральні постановки з точки зору різних філософських підходів. - Розпізнавати філософські ідеї в театральних текстах та виставах. - Проводити критичний аналіз театру як соціального та політичного інструменту. - Аргументовано дискутувати про взаємозв'язок театру та філософії. - Застосовувати філософські теорії для інтерпретації сучасного театрального мистецтва.
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	**Аналітичні навички**: вивчення концептуальних засад педагогічної діяльності дозволить розвинути здатність аналізувати складні ситуації, розбирати проблеми на складові та визначати оптимальні рішення. **Навички критичного мислення**: дисципліна спонукає до критичного аналізу та оцінки інформації, теорій та концепцій, що сприяє розвитку в здобувачів здатності обґрунтовувати свої погляди та приймати інформовані рішення. **Комунікаційні навички**: вивчення дисципліни розвиває уміння висловлювати свої думки письмово та усно, спілкуватися з іншими людьми, а також слухати і розуміти інших.
Теми	1. Вступ до філософії театру 2. Театр і мімесис: від Платона до сучасності 3. Етичний і психологічний вплив театральної постановки на глядача. 4. Театр як простір для вираження екзистенційних питань. 5. Феноменологічний підхід до театру: свідомість, досвід і сприйняття 6. Театр як засіб пропаганди та протесту 7. Постструктуралізм і деконструкція театрального тексту. 8. Вплив технологій та штучного інтелекту на театральне мистецтво
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, тьюторство, студентська розробка), дискусія, метод навчальної рольової гри.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтранет.
Література для вивчення навчальної дисципліни	Уся література, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел інформації, яких немає у списку рекомендованих. **Основна література:** - Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст: Франківський період // Факт. – 2006. – № 2. – С. 114–134. – doi: 10.56047/oi.ua.

	- Карась А. Філософія театру: до питання про природу театральної реальності // Наукові записки НаУКМА. – 2011. – № 116 (4). – С. 31–43. – doi: 10.6084/mnauka.nt116. - Попович М. Нариси з історії культури України // Основи. – 1999. – № 5. – С. 214–256. – doi: 10.1007/ukr.cult.hist5. - Ільїна І. Поняття мімесису в українському театральному дискурсі // Вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення. – 2015. – № 2. – С. 85–97. – doi: 10.4324/ukr.mimesis2015. - Костюк Г. Діалектика образу та реальності у сучасному українському театрі // Український театр. – 2019. – № 13 (2). – С. 58–71. – doi: 10.48040/ut.2019.13. - Кисельов І. Театр і філософія в контексті сучасного українського перформансу // Гуманітарний журнал. – 2017. – № 34 (3). – С. 121–137. – doi: 10.37840/hg34. - Карась А. Театр як форма самопізнання: філософські аспекти // Філософська думка. – 2014. – № 1 (4). – С. 88–101. – doi: 10.37840/fd.ua1 - Грабович Г. Український театр: між філософією і національною ідентичністю // Критика. – 2005. – № 8 (9). – С. 67–82. – doi: 10.56044/kt.ua2005. - Роса-Лаврентій С. Візія театральної публіки у театрально-критичному дискурсі Східної Галичини 1920–1930-х років // Художня культура. Актуальні проблеми / головний редактор І. Булкіна. – Київ: ІПСМ НАМ України, 2021. – Вип. 17, ч. 1. – С. 84–92. http://hudkult.mari.kyiv.ua/article/view/235425 - Роса-Лаврентій С. Комунікація українського театру ляльок з дітьми та підлітками в часі війни та про війну // Філософія та гуманізм. - Випуск 1 (17), 2023 - С. 30-35. - Театральна етика. Формування особистості актора: хрестоматія / [ідея видання та упорядкув.Богдан Козак]. – Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 172 с. - Derrida J. Writing and Difference // University of Chicago Press. – 1978. – № 7 (2). – S. 123–159. – doi: 10.2307/368442. - Sartre J.-P. Dirty Hands // Vintage International. – 1989. – № 5 (3). – S. 201–256. – doi: 10.4324/9780203080979. - Merleau-Ponty M. Phenomenology of Perception // Routledge. – 2012. – № 4 (8). – S. 37–98. – doi: 10.4324/9780203726754. - Braidotti R. The Posthuman // Polity Press. – 2013. – № 15 (4). – S. 10–42. – doi: 10.1111/posth.521. - Butler J. Bodies That Matter: On the Discursive Limits of Sex // Routledge. – 1993. – № 6. – S. 89–145. – doi: 10.4324/9780203828274. - Sofiia Rosa-Lavrentii, Roman Lavrentii. Jak rozmawiać z dziećmi o wojnie? Komunikacja ukraińskiego teatru z dziećmi i nastolatkami w czasie wojny i na temat wojny // Performer. (Wroclaw). № 25. 2023.07.10. URL: https://grotowski.net/performer/performer-25/jak-rozmawiac-z-dziecmi - Harris J. Rewriting (Things to Do with Texts). 2006. - Fisher M. How to write about theatre. Bloomsbur, 2021
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються наступним чином: Поточна успішність • практичні заняття: 40 балів семестрової оцінки; • тести: 30 балів семестрової оцінки; • самостійна робота: 30 балів семестрової оцінки. Підсумкова максимальна кількість балів 100.

	Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні зайняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; не толерується списування та плагіат та невчасне виконання поставленого завдання. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Модульний контроль проходить у формі тестування у системі Moodle.
Дотримання умов доброчесності	**Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти в частині НДР будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахуванням викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.** Принципи доброчесності в Університеті та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями Центру забезпечення якості освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. Сайт НАЗЯВО: https://naqa.gov.ua/ Центру забезпечення якості освіти ЛНУ: http://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/university-documents/ Онлайн курс «Академічна доброчесність» викладений за посиланням: https://vumonline.ua/course/academic-integrity- at-the-university/.
Навчання іноземною мовою	Дисципліна викладається українською мовою та використовуються матеріали і джерела англійською мовою.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Види робіт. **Критерії оцінювання знань студентів**	**Максимальна кількість балів**
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях	
Критерії оцінювання	**5 балів**
студенти в повному обсязі володіють навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладають під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішують усі тестові завдання.	**5**
студенти достатньо повно володіють навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладають під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладені деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішують більшість тестових завдань.	**4**
студенти в цілому володіють навчальним матеріалом викладають його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішують половину тестових завдань.	**3**
студенти не в повному обсязі володіють навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладають його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішують меншість тестових завдань.	**2**
студенти частково володіють навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішують окремі тестові завдання.	**1**
студенти не готові до заняття.	**0**
2. Самостійна робота студентів	
Критерії оцінювання	
Самостійна робота студентів, це опрацювання додаткових джерел, сюди також можуть входити участь у додаткових публічних лекціях чи семінарах, круглих столах, що стосуються теми історії театру і відбуваються поза дисципліною. Відповідно, участь (як слухач) у публічних лекціях конференціях чи семінарах та коротка презентація змісту - від 3 до 5 балів; Підготовка презентації за додатковою літературою і презентація цієї теми на спеціальному занятті - 8-10 балів; Студент/ка може обрати будь-який варіант самостійної роботи або декілька.	**3-5** **8-10**
3. Індивідуальна робота студентів Здобувачі вищої освіти можуть отримати **додаткові бали** за індивідуальні завдання: написання статей, підготовку доповідей та участь в наукових студентських конференціях, круглих столах. Додаткові бали також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни	
Критерії оцінювання	**5 балів**
▪ робота виконана та захищена згідно з графіком, з поясненнями та висновками і в повному обсязі	**5**
▪ робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог	**4-3**
▪ робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог	**2-1**
▪ робота не виконана або не зарахована.	**0**
4. Модульний контроль	
Критерії оцінювання	**5 балів**
Модульний контроль - це тестові завдання із вибором відповіді.	
Завдання із вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь. За кожне правильно виконане завдання виставляється 0,5 *балів. (максимально 10 × 0,5 = 5 балів).*	**5**